

Handlingsplan för lärande och undervisning

Lidingö församling 2020

Vision	3
Syfte och mål	3
Omvärldsbeskrivning och omvärldsanalys	3
Policydokument.....	3
Kompetensutveckling	3
Budget och resurser	3
Kursplan.....	3
Årscykel och kommunikationsplan.....	4
Upplägg.....	4
1. 0-5 år	4
1.1 Verksamhet - vad gör vi?	4
1.2 Teologi och pedagogik - Hur gör vi och varför?.....	5
1.3 Utmaningar.....	5
2.6-13 år	6
2.1 Verksamhet - vad gör vi?	6
2.2 Teologi och pedagogik - Hur gör vi och varför?.....	7
2.3 Utmaningar.....	8
3. Se bilaga ”Konfirmandhandlingsplan”	8
4.14-19 år	8
4.1 Verksamhet - Vad gör vi?	8
4.2 Teologi och pedagogik - Hur gör vi och varför?.....	9
4.3 Utmaningar.....	9
5.Vuxet lärande, 20+ år	10
5.1 Verksamhet -vad gör vi?.....	10
5.2 Teologi och pedagogik - Hur gör vi och varför?.....	11
5.3 Utmaningar.....	11

Vision

Lidingö församlings vision kring lärande och undervisning handlar om att erbjuda lärande i alla åldrar. Det ska finnas möjlighet till fördjupning och eftertanke och förutsättningar att växa i tro. Vägar till fördjupning ska bygga på den kristna traditionen och bibelns berättelser men också den egna erfarenheten.

Syfte och mål

Syftet är att ge människor tolkningsnycklar till bibelns berättelser och den kristna tron där den enskildes erfarenheter och frågor ska få utrymme. Målet med undervisningen är att öka kunskapen och fördjupa förståelsen av livet och tron och få ta del av evangeliets befriande budskap. Därför ska det pedagogiska arbetet präglas av lyhördhet, samtidigt som det ska vara relevant för den tid som vi lever i.

Omvärldsbeskrivning och omvärldsanalys

Det är en fördel att Lidingö församling omfattas geografiskt av Lidingö, med åtta kringliggande mindre öar samt ögrupperna Fjäderholmarna och Storholmen. Lidingö är ett separat geografiskt område, en unik plats, med en unik möjlighet att skapa samhörighet. Kyrkotillhörigheten är hög jämfört med övriga landet och medlemmarna visar ett engagemang i andliga och kulturella frågor. Vi är en församling med många kyrkliga handlingar, där vi möter människor i alla åldrar.

Mot den bakgrunden ser vi behovet att ta tillvara på de möten vi har i redan befintliga kontaktytor. Samtidigt behöver vi nå grupper med låg kyrkotillhörighet och litet engagemang. Vår utmaning och möjlighet är att etablera nya kontakter och vårda befintliga.

Policydokument

Följande dokument/policydokument i församlingen påverkar eller styr handlingsplanen för lärande och undervisning: församlingsinstruktion för Lidingö församling, konfirmandhandlingsplanen, doppastoralet, policy för arbetsmiljö och policy om kränkande särbehandling. Vid lägerverksamhet följer vi rutinen att ge kyrkoherden utförlig skriftlig information om lägret, deltagare och närmaste anhörig om en kris eller katastrof skulle uppstå.

Kompetensutveckling

Församlingen tycker att det är viktigt med kompetensutveckling och vill att både den enskilde medarbetaren och arbetslagen ska få möjlighet att utvecklas. Målet är att höja kompetensen och engagemanget hos medarbetarna och församlingen. Kyrkoherden och kyrkorådet beslutar om fortbildning.

Budget och resurser

Respektive verksamhet ansvarar för att äska för de resurser som behövs för verksamheten. Det är sedan upp till kyrkorådet att tillsätta resurser och fördela budgeten.

Kursplan

Varje verksamhet har en verksamhetsansvarig som ansvarar för innehållet och upplägget för den specifika verksamheten. Kursplanen innefattar budget, mål, beskrivning av verksamheten, resursbehov och rammar.

Årscykel och kommunikationsplan

Varje verksamhet ansvarar i samråd med kommunikatörerna för hur verksamheten på bästa vis kommuniceras ut till den målgrupp det berör. Kommunikatörerna lägger en långsiktig kommunikationsplan. Verksamheterna följer årscykeln där budget och verksamhetsuppföljning är två viktiga utgångspunkter.

Upplägg

Det grundläggande syftet med detta dokument är att synliggöra de verksamheter som församlingen bedriver som har bäring på området lärande och undervisning. Dokumentet ska i korthet sammanfatta de verksamheter som berörs och ge en bild av den församlingsdidaktik som finns. Det vill säga vad, varför och hur församlingens verksamhet bedrivs idag. Handlingsplanen för lärande och undervisning ska vara ett levande dokument, som vi utvärderar och reviderar.

1. 0-5 år

1. Verksamhet - vad gör vi?

1. Öppen förskola

Öppna förskolan är en drop-in-mötesplats för barn 0-3 år och deras föräldrar. Här kan föräldrar träffas i en trivsamt miljö för att diskutera och hjälpa varandra. Barnen får i tidig ålder en möjlighet till gruppsamvaro, inför inskolning till förskola och familjedaghem.

Målet för Öppna förskolan är att verka för och upprätthålla, en relation till kyrkotillhöriga småbarnsföräldrar.

2. Knattegudstjänst

Knattegudstjänsten är för små barn och hålls en tisdag i månaden kl. 10.30 i Breviks kyrka. Den sker i samband med Öppna förskolan. Här kan barn och deras föräldrar sjunga och prata en stund, samtidigt som de upptäcker gudstjänstrummet på ett avslappnat sätt.

3. Dopuppföljning

Se Bilaga 1 ”Doppastoral”

4. Barnkör

Körverksamhet som riktar sig till barn i åldrarna 4-5 år övar varje tisdag i 30 minuter. Denna verksamhet finns både i Brevik och på S:ta Annagården. Samtidigt övar större barn i andra barnkör. Före, under och efter övningen finns en pedagog och en präst (samt en diakoniassistent på S:ta

Annagården) med och tar hand om körbarnen, medföljande föräldrar och syskon m.fl. De bjuder på smörgås, saft och kaffe.

En pedagog, präst samt diakoniassistent finns även med och förbereder barnen inför eventuella sångliga insatser vid olika gudstjänster. De diskuterar också söndagens tema och texter med dem. På S:ta Annagården hålls varje vecka en samling, där barnen får lyssna på en berättelse och arbeta med ett tema. I Brevik finns ett förberett pyssel för barn och gemenskap över generationerna med samtal fika och lek.

5. Söndagsskola

I Breviks kyrka finns en söndagsskola som är kopplad till gudstjänsten. Det är en öppen verksamhet, där antalet barn kan variera och vara mellan två till omkring trettio varje söndag. Antal barn beror på vilka andra grupper som är kopplade till just den söndagens gudstjänst.

6. Pannkaksgudstjänst

Pannkaksgudstjänsten hålls en tisdag per termin i Lidingö kyrka med efterföljande pannkaksfest på S:ta Annagården. Barnkörerna från S:ta Anna är knutna till denna gudstjänst, som alltid är mycket välbesökt. Ett hundratal personer brukar stanna för att äta pannkakor efteråt.

7. Skolkyrka

”Skolkyrkan” riktar sig till barn från förskolan till årskurs 4. Målet är att bjuda in förskolor till att stå i kontakt med Lidingö församling, som ett komplement till förskolans läroplan. Förskolorna på Lidingö blir främst inbjudna till adventssamlingar, där vi på ett kreativt sätt berättar och sjunger om julen tillsammans.

1.2 Teologi och pedagogik - Hur gör vi och varför?

Vi inom Lidingö församling anser att barnverksamhetens främsta uppgift är att skapa goda mötesplatser och tillgängliga kyrkan för barn och deras familjer. Vi har tagit fasta på orden ”*Låt barnen komma hit till mig och hindra dem inte. Guds rike tillhör sådana som de. Sannerligen, den som inte tar emot guds rike som ett barn kommer aldrig dit in (Mark 10:13-16)*” och vill att alla barn, oavsett ålder, tillsammans med sina föräldrar skall känna att det är en positiv upplevelse att vara i kyrkan. Miljön skall vara välkomnande, kärleksfull och så tillåtande att barnen med anhöriga gärna kommer igen. För att uppnå detta erbjuds bland annat Öppen förskola och särskilda gudstjänster, anpassade för barn och familj. Efter dessa gudstjänster och vid körövningar bjuds det på mellanmål eller pannkakslunch. Fika är ett pedagogiskt redskap och får inte glömmas bort.

1.3 Utmaningar

Den största utmaningen i arbetet med den här målgruppen rör snarare föräldrarna än barnen. Bilden av hur man ska vara och föra sig i kyrkans lokaler behöver förändras och gamla normer som behöver brytas.

Vi måste bli bättre på att visa att kyrkan är tillgänglig och till för alla, även för små barn med energi och spring i benen.

I samband med detta är det viktigt att påminna sig om att många barn i församlingen säkert både skulle kunna och vilja komma till kyrkan flera gånger i veckan men att få vuxna vill eller känner att de har tid att binda sig till långvariga verksamheter. Det innebär att barnet som kom på körövningen på tisdagen kanske inte dyker upp på söndagen, när kören medverkar i gudstjänsten, eftersom man tidigare i veckan redan har gett av sin tid och har en annan aktivitet inplanerad.

2. 6-13 år

2.1 Verksamhet - Vad gör vi?

1. Barnkörer

Körverksamheten som riktar sig till barn i åldrarna 6-13 år övar varje tisdag, 45 minuter. Denna verksamhet finns både i Brevik och på S:ta Annagården. En pedagog och en präst är med och tar hand om körbarnen samt medföljande föräldrar, syskon m.fl. före och efter övningen. Under tiden som barnen övar erbjuds smörgås, saft och kaffe. De äldre barnen på S:ta Annagården övar på torsdagar och erbjuds fika innan körövningen drar igång.

2. Skolkyrka

”Skolkyrkan” riktar sig till barn från förskoleklass till årskurs 4. Målet är att bjuda in alla skolklasser till kontinuerlig kontakt med Lidingö församling, som ett komplement till skolans religionsundervisning. Fokus ligger på de stora traditionella högtiderna, som exempelvis: samlingarna i Allhelgonatid (åk 4) med fokus på begravning, sorg och riter kring döden samt skolsamlingarna i advent (åk F+1), påsk (åk 3). Församlingen tar även emot klasser för kyrkvisningar, om önskemål uppkommer.

3. Mässa med små och stora

En gång i månaden under terminerna firas ”Mässa med små och stora” i kyrkan. Vid gudstjänsterna medverkar S:ta Annas barnkörer och elever från orgelskolan.

4. Söndagsskola

I Breviks kyrka finns en söndagsskola som är kopplad till gudstjänsten. Det är en öppen verksamhet där antalet barn varierar mellan två till omkring trettio varje söndag. Antal barn beror på vilka andra grupper som är kopplade till just den söndagens gudstjänst.

5. Orgelskola

Lidingö församlings orgelskola fortsätter att bedriva sin verksamhet enligt den läroplan som togs fram under sommaren 2013. Denna skola har åtta fasta elever som har regelbundna lektioner varje vecka. Undervisningen är gratis. De elever som är för små för att själva ta sig till kyrkan eller församlingens lokaler med orgel, kan hyra ett övningsinstrument för att kunna tillgodogöra sig undervisningen. På grund av det stora intresset från barn som vill prova på att spela orgel, har en äldre orgelelev periodvis deltagit och varit en extra hjälp i undervisningen för de yngre eleverna.

Eleverna har lektion ca 28 gånger per läsår. De medverkar i gudstjänster, deltar i orgelutflykter, går på orgelkonserter i församlingens regi samt medverkar vid elevkonserter och andra konserter (t.ex. Minikör- eller Barnkörkonserter). De elever som spelar i Lidingö kyrka medverkar alltid vid Barnens julbön på julafton. Orgelskolans elever kan söka stipendium från församlingen för att gå sommarkurs i Mellansel eller en tre veckors förberedande kantorsutbildning på Stora Sköndal.

2.2 Teologi och pedagogik - Hur gör vi och varför?

Huvudsyftet med de olika verksamheterna är att utveckla församlingsgemenskapen och få fler människor att närma sig kyrkan och gudstjänsten - att låta guds rike utbredas. Detta görs på lite olika sätt i de olika verksamheterna. Varje verksamhet har också egna specifika och mätbara mål. För barnkörerna vill man till exempel att verksamheterna ska generera följande för barnen:

- Att tillsammans med familjen dela gudstjänstens glädje och budskap.
- Att i musikalier och större verk gestalta det kristna budskapet, för att det ska bli tydligare att förstå.
- Att ge barn och deras föräldrar ett tidigt möte med kyrkan och den kristna sångskatten.
- Att utveckla barnets röst, sång- och scenvana samt deras musikaliska kunnande.
- Att genom läger och internat få en djupare gruppemenskap, som ger en trygghet, självkänsla och självförtroende.

För att uppnå detta har man bestämt att kören ska ha övning 36 veckor om året, fördelat på höst- och vårtermin. Man ska medverka vid sex gudstjänster, ha 2-3 konserter och minst en kördag/helg per år. Det sätts också stor vikt vid att den som leder körerna skall ha en musikalisk högskoleutbildning. Detta för att säkerställa att körledaren har den kompetens som krävs för att nå de uppsatta målen. För att ytterligare säkerställa detta, hålls en avstämning med arbetsledare, om eventuell fortbildning behövs, för att enklare uppnå verksamhetens mål.

Orgelskolans mål är formulerade i läroplanen:

”...vi vill ge barn och ungdomar, främst på Lidingö, en möjlighet att genom orgelspel växa in i kyrkan och i sin personliga tro samt att på sikt bli medarbetare i Svenska kyrkan.”

Orgelskolan skall syfta till att eleverna utvecklar orgelmusikaliska kunskaper. Förutom eget musicerande, förbereds eleverna att delta i gudstjänster och på kyrkomusikaliska mötesplatser. Elevernas sociala och personliga utveckling förankras i en kristen livssyn. Behovet av tillhörighet och

gruppgemenskap förankras i den kristna värdegrunden. Bästa möjliga förutsättningar för att hjälpa eleverna att växa i sin musikaliska identitet skall eftersträvas.

Metodiken är inriktad på varje enskild elev och dennes behov. Förutom den kristna värdegrunden skall Barnkonventionen beaktas. Konventionen fastslår bland annat; barns lika värde, barns rätt till andlig utveckling, barns rätt till yttrandefrihet och barns rätt att tänka fritt.

2.3 Utmaningar

En identifierad utmaning för Lidingö församling är att formulera verksamhetsmålen, så att de inte bara är tydliga för medarbetare utan även ”säljer in” verksamheten till exempelvis körbarnens föräldrar och körbarnen själva.

Ytterligare utmaningar handlar om att mycket av den verksamhet som bedrivs är ”öppen” för alla som vill delta. Medarbetare vet aldrig hur många som kommer eller vilka åldrarna är. Hur får man exempelvis söndagsskolans texter och planering att vara tillgänglig både för en treåring och en tolvåring, och hur hanteras situationen när det ena gången är två barn som deltar och andra gången trettio barn?

I orgelskolan står man inför utmaningen att det finns fler intresserade barn än vad församlingen har möjlighet att ta emot. Syftet med orgelskolan är att väcka intresset hos barn och ungdomar att utbilda sig till kyrkomusiker. Dock är inte alla dessa orgelspelande barn intresserade av en framtida kyrkomusikerutbildning, vilket gör att de tar upp plats för andra barn som faktiskt vill ha en framtid som kyrkomusiker. En annan utmaning är att det inte är helt självklart att man som elev har tid att öva inför lektionerna, då tillgängligheten till kyrkorglarna är begränsade. Frågan är då, hur man ska tänka kring detta?

3. Se Bilaga 2 ”Konfirmandhandlingsplan”

4. 14-19 år

4.1 Verksamhet - Vad gör vi?

1. SKUM

SKUM (Svenska Kyrkans Unga Möten) är en öppen verksamhet för ungdomar från ca 16 år och den håller till i Storstugan på S:ta Annagården. Besöksantalet varierar mellan 10-25 personer beroende på aktivitet och om SKUM sammanfaller med ungdomsledarutbildningen.

2. Lidingö Youth Choir

Hösten 2018 startade ungdomskören Lidingö Youth Choir. Efter några år utan ungdomskör i församlingen bjöds ungdomar från årskurs 8 in att sjunga på torsdagar. På vissa torsdagar är det ledarutbildning och Ung Mässa och då har kören ingen övning. Detta för att ge kördeltagarna en möjlighet att vara delaktiga i mer än en verksamhet.

3. Ung mässa

Ung mässa, firas en torsdagskväll i månaden i S:ta Annas Kapell på S:ta Annagården. Besökarna utgörs oftast av en blandning av gudstjänstfirare från SKUM, ungdomar från ledarutbildningen (som deltar i förberedelserna och genomförandet av mässan) samt konfirmander som samlar på sig obligatoriska gudstjänstbesök i konfirmandundervisningen. Ung mässa är en enklare gudstjänstform, med ett tilltal särskilt riktat till ungdomar i predikan, psalmer och sånger.

4. Ung konst

Sedan 1990 har församlingen i samarbete med Rädda Barnen, Lidingö stad, bildlärarna i grundskolan och alla elever i årskurs 9 gjort en stor konstutställning på S:ta Annagården som kallas Ung konst. Detta trettioåriga projekt samordnas vanligen av en ansvarig pedagog inom församlingen. Samtliga deltagande skolklasser får besök från Lidingö församling och Rädda barnen vid minst ett tillfälle, för att presentera årets tema och arbeta med existentiella frågor knutna till temat.

4.2 Teologi och pedagogik - Hur gör vi och varför?

Rom 8:38-39 Ty jag är viss om att varken död eller liv, varken änglar eller andemakter, varken något som finns eller något som kommer, varken krafter i höjden eller i djupet eller något annat i skapelsen skall kunna skilja oss från guds kärlek i Kristus Jesus, vår herre.

De verksamheter i församlingen som rör ungdomar, är av den typen att deltagarna har hittat till verksamheten genom ett tidigare deltagande i konfirmand- eller körverksamhet. Detta gäller dock inte verksamheten Ung konst, som är en uppsökande verksamhet. Ungdomarna som kommer till SKUM, Ung mässa, ungdomsledarutbildning och Lidingö Youth Choir, har med sin närvaro visat att de är intresserade. De har så pass mycket förtroende för oss som församling, att de ger av sin tid för att komma till våra fysiska lokaler och möta de anställda. Ungdomarna på ledarutbildningen har även uttryckt att en av anledningarna till att man väljer att komma till kyrkan, är för att kyrkan upplevs som en trygg plats och en fristad där man inte blir bedömd/dömd för hur man är och ser ut. För de anställda som representerar församlingen är det särskilt viktigt att förvalta det förtroendet och peka mot Kristi kärlek och nåd, att vara en följeslagare på vägen mot att lära känna Gud, att om och om igen berätta att alla är välkomna, sedda, älskade och duger som just dem är.

Vi som församling vill också visa på kyrkan som en framtida arbetsgivare och presentera de olika yrkena inom kyrkan och församlingsarbetet. Detta gör vi genom att hålla i ungdomsledarutbildning och låta ungdomarna få ledaruppdrag i vår församling. Uppdragen kan vara allt från konfirmandundervisning till att hjälpa till med barnkörer och fixa fika vid konserter.

4.3 Utmaningar

En av utmaningarna med arbetet, riktat till åldrarna 14-19 år, är att nå ungdomar från hela Lidingö.

I dagsläget sker all vår ungdomsverksamhet på norra delen av Lidingö. Eftersom det är dåliga transportförbindelser mellan norra och södra Lidingö, tar sig ungdomarna från södra ön sällan till verksamheter som SKUM på norra ön. För att också nå boende på södra Lidingö, planeras för tillfället en ny typ av ungdomsverksamhet i Breviks kyrka.

En annan utmaning med denna målgrupp är att bibehålla deras intresse och hjälpa dem att hitta vägar in i söndagsgudstjänsten och verksamhet för vuxna, för fortsatt andligt växande.

Det gäller att se till att verksamhet riktad till unga vuxna finns i församlingen. Ofta flyttar ungdomarna från Lidingö i samband med att de ska studera på högskola/universitet eller folkhögskola. När dessa personer sedan återvänder till Lidingö, är de för gamla för att känna sig hemma i ungdomsverksamheterna. Om man då inte vill sjunga i kör eller gå med i en gudstjänstgrupp, finns det i dagsläget inte så mycket mer att välja på än att gå på söndagens gudstjänst.

5. Vuxet lärande, 20+ år

5.1 Verksamhet -vad gör vi?

1. Sverigefinska arbetet.

Inom det sverigefinska arbetet finns en bokcirkel, där man gemensamt läser en bok och samlas för att diskutera boken. Samtalen sker i huvudsak på finska men kan också vara tvåspråkiga.

2. Vuxenkörer

Det finns flera körer för vuxna i församlingen. De sjunger vid gudstjänster och konserter och övar cirka en gång i veckan.

3. Föredrag

Några gånger per termin anordnas öppna föredrag på Sankt Annagården. Föredragen är av allmänbildande karaktär och har vitt skilda ämnen.

4. Gudstjänsten

Alla gudstjänster innehåller ett undervisande moment, främst i form av predikan.

5. Gubbröra

Gubbröra är en mötesplats på Lidingö för män i alla åldrar. Man träffas för föredrag, samtal och äter frukost tillsammans.

6. Stickcafé

Stickcafé med eftertanke är en verksamhet som är öppen för alla. Här är handarbete, tystnad och inspiration i fokus.

7. Retreat

Församlingen anordnar ett par gånger per termin retreat som har återhämtning och vila som ledord. Här finns även undervisningsmomentet i form av aktiviteter, såsom bibelmeditation m.m.

8. Samtal inför kyrkliga handlingar

Församlingens präster döper varje år ett antal vuxna som själva söker sig till kyrka och församling. Inför dessa har vi sedvanliga dopsamtal med undervisning om dopets innebörd och dopgudstjänsten. Hit räknas också samtalen inför begravning och vigsel.

9. Annonsering och övrig kommunikation

Församlingens kommunikation i form av kyrko- och månadsblad, hemsida, sociala medier och annonser syftar till att informera men fungerar också som en missionerande och undervisande verksamhet.

10. Projekt

Församlingen anordnar då och då projekt med undervisning som en del av metod och syfte, t ex Dopfestivalen.

5.2 Teologi och pedagogik - Hur gör vi och varför?

Undervisning är en av församlingens huvuduppgifter. Då antalet vuxna som inte är konfirmerade och utträdena ökar, är kunskapen om Svenska kyrkan, församlingen och den kristna tron begränsad. Här behöver församlingen satsa ytterligare, genom att skapa fler mötesplatser för vuxna i alla åldrar. Ett mål är att en samtalsgrupp om kristen tro ska finnas tillgänglig varje termin i församlingen. Gruppen ska vända sig till både noviser och erfarna, så att kunskaper och erfarenheter får mötas och blandas. På sikt kan målen utvidgas till verksamheter som exempelvis vänder sig till föräldragrupper. Framtida mål skulle kunna vara att ledorden är: mötesplats, sökande, evangeliet, gemenskap.

5.3 Utmaningar

Vår utmaning är att få resurser för att kunna utforma och genomföra undervisning för vuxna.